

15000 บาทเพิ่มเหลื่อมล้ำ อาชีพข้าราชการดีกว่าลูกจ้างเอกชน

■ นำเสนอเมื่อ 2 ก.พ. 2556

*ผลวิจัยที่ดีอาร์ไอระบุ
ข้าราชการไม่ได้มีรายได้ต่ำกว่าลูกจ้างเอกชนเสมอไปตามที่เข้าใจกันแต่อาชีพข้าราชการมีรายได้ตลอดชีวิตเฉลี่ยดีกว่าลูกจ้างภาคเอกชนในทุกระดับการศึกษา
โดยครึ่งหนึ่งของรายได้คือมูลค่าสวัสดิการที่ได้รับขณะที่ลูกจ้างเอกชนมีความผันผวนของรายได้และสวัสดิการ การปรับเพิ่มตามนโยบาย ป.ตรี 15000
บาทจะยิ่งเพิ่มช่องว่างของรายได้ลูกจ้างภาครัฐกับภาคเอกชนในระดับปฏิบัติการ
แต่ข้าราชการในตำแหน่งที่ต้องใช้วิชาชีพสูงจะยังขาดสิ่งจูงใจที่ดีพอเมื่อเทียบกับภาคเอกชน*

การปรับฐานเงินเดือนข้าราชการระดับปริญญาตรีเป็น 15,000 บาทต่อเดือน
น่าจะมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพในตลาดแรงงาน ภาระเงินงบประมาณของรัฐ
และระดับการบริโภคของประชาชน
โครงการวิจัยการศึกษาผลกระทบของการดำเนินนโยบายรายได้ค่าแรงไม่น้อยกว่า 300บาทต่อวัน
และเงินเดือนปริญญาตรี 15,000
บาทต่อเดือนที่มีผลต่อโครงสร้างเศรษฐกิจไทยโดยสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
ภายใต้การอุดหนุนทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(วช.)
การศึกษาในสวนนโยบายเงินเดือนปริญญาตรี 15,000 บาทต่อเดือนในภาคราชการทำการศึกษาโดย [ดร.วรวรรณ
ชาญด้วยวิทย์](#)ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์สวัสดิการ และ [นายชยดล ลอมทอง](#) นักวิจัยที่ดีอาร์ไอ
เน้นพิจารณารายได้ตลอดชีวิตของลูกจ้างราชการเปรียบเทียบกับลูกจ้างเอกชน
และภาระเงินงบประมาณของรัฐในอนาคต ซึ่งจะมีผลต่อฐานะการคลังและความมั่นคงทางการคลังในระยะยาว

การศึกษารายได้ตลอดชีวิตของข้าราชการและลูกจ้างเอกชน
ซึ่งการคำนวณรายได้ตลอดชีวิตของข้าราชการและลูกจ้างเอกชน
โดยใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไตรมาส 3 ทั้งหมด 31 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2523 ถึง พ.ศ.2553
เลือกติดตามดูรายได้ตลอดชีวิตข้าราชการและลูกจ้างเอกชนที่อายุ 25-34 ปี ในพ.ศ.2523
และคำนวณรายได้เฉลี่ย(รวมโบนัส ค่าล่วงเวลา ค่าอาหาร ค่าเสื้อผ้า และอื่น ๆ) ของคนกลุ่มนี้
จำแนกตามระดับการศึกษา 3 ระดับ คือ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
และจำแนกตามการอยู่อาศัยคือ นอกเขตและในเขตกรุงเทพฯ จากนั้นได้ติดตามลูกจ้างและข้าราชการกลุ่มนี้ทุกปี
และคำนวณค่าเฉลี่ยของรายได้ทุกปี จนกระทั่งคนกลุ่มนี้อายุ 55-64 ปีในปี พ.ศ.2553

ผลการศึกษาพบว่า
การเป็นข้าราชการและอยู่นอกเขตกรุงเทพฯจะมีรายได้ตลอดชีวิตค่อนข้างดีกว่าการเป็นลูกจ้างเอกชน
โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี
การเป็นลูกจ้างเอกชนจะมีรายได้ที่ผันผวน(เป็นความเสี่ยง)แม้อูเหมือนว่าผู้ที่จบการศึกษาสูงกว่า
ป.ตรีจะมีรายได้ดีในบางช่วงก็ตาม โดยเฉพาะในช่วงที่เศรษฐกิจไม่ดี รายได้ของลูกจ้างเอกชนจะตกแรงมาก
ในขณะที่รายได้ของข้าราชการจะไม่ผันผวนตามภาวะเศรษฐกิจ
สำหรับข้าราชการที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯจะมีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่าลูกจ้างเอกชนโดยเฉพาะเมื่อมีการศึกษาตั้งแต่
ป.ตรีขึ้นไป แต่ความผันผวนของรายได้ของข้าราชการก็มักจะต่ำกว่าตั้งนั้น
โดยเฉลี่ยแล้วข้าราชการไม่ได้มีรายได้ต่ำกว่าลูกจ้างเอกชนเสมอไปตามที่เข้าใจกัน

แต่จะมีข้าราชการที่มีการศึกษาสูงซึ่งน่าจะมีโอกาสที่ดีที่จะได้รับค่าตอบแทนที่สูงกว่าได้ทำงานในภาคเอกชน ซึ่งข้าราชการในกลุ่มนี้มีจำนวนไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม การศึกษานี้ไม่สามารถรวมข้อมูลเกี่ยวกับเบี้ยประชุม รายได้จากการสอนพิเศษหรือทำวิจัย หรือเบี้ยอื่นๆ ที่ข้าราชการได้รับ ซึ่งเงินรายได้จำนวนนี้อาจจะมีจำนวนไม่น้อย

นอกจากนี้มูลค่าของสวัสดิการที่ข้าราชการได้รับมีประมาณครึ่งหนึ่งของมูลค่ารายได้ตลอดชีวิต ในขณะที่สวัสดิการสำหรับลูกจ้างเอกชนนั้นมีมูลค่าไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบรายได้รวมสวัสดิการที่เป็นมูลค่าปัจจุบัน ผลการศึกษาพบว่าข้าราชการมีรายได้ตลอดชีวิตสูงกว่าลูกจ้างเอกชนในทุก ๆ ระดับการศึกษา ทั้งในเขตกรุงเทพฯ และนอกกรุงเทพฯ แต่เมื่อเปรียบเทียบโดยข้อมูล ณ ราคา ปี พ.ศ.2550 จะเห็นว่าข้าราชการที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีมักได้รับรายได้ตลอดชีพสูงกว่าลูกจ้างเอกชน

ผลการศึกษาข้างต้นชี้ให้เห็นว่าการทำงานในเขตกรุงเทพฯ จะให้มูลค่าปัจจุบันของรายได้ตลอดชีพสูงขึ้นไปกว่าการทำงานในจังหวัดอื่น ๆ ในทุก ๆ ระดับการศึกษา แต่อย่างไรก็ดี ผู้มีระดับการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรีที่ทำงานให้ภาครัฐก็ยังมีมูลค่าปัจจุบันของรายได้ตลอดชีพสูงกว่าการทำงานในภาคเอกชน เพราะมูลค่าของสวัสดิการนั้นสูงวกกันมาก รวมทั้งผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีและทำงานในบริษัทเอกชนจะมีมูลค่าปัจจุบันของรายได้ตลอดชีพ ณ เวลาที่เริ่มต้นชีวิตทำงานสูงกว่าผู้ที่มีคุณสมบัติเดียวกันแต่ทำงานในภาครัฐ

ตารางเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันของรายได้ตลอดชีวิตของข้าราชการและลูกจ้างเอกชน

	ข้าราชการ รายได้	ลูกจ้างเอกชน	
		รายได้	% ของข้าราชการ
หน่วยบาท			
นอกเขตกรุงเทพฯ			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	909,274	314,820	34.62
ปริญญาตรี	1,731,835	1,490,353	86.06
สูงกว่าปริญญาตรี	2,129,025	2,830,916	132.97
กรุงเทพฯ			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	1,106,039	701,445	63.42
ปริญญาตรี	1,864,972	2,001,971	107.35
สูงกว่าปริญญาตรี	2,484,745	3,306,553	133.07

หมายเหตุ: ใช้ดอกเบี้ยเงินกู้สูงสุดของธนาคารพาณิชย์เป็นอัตราคิดลด
ที่มา: จากการคำนวณโดยผู้วิจัย

นอกจากนี้การเปรียบเทียบโดยใช้แบบจำลองเศรษฐกิจมิติสรุปได้ว่าข้าราชการได้รับรายได้น้อยกว่าเอกชนเฉพาะกลุ่มอาชีพผู้บริหารหรือข้าราชการที่ทำงานในกรุงเทพฯ เท่านั้น ซึ่งเป็นส่วนน้อยของข้าราชการทั่วประเทศ สำหรับกลุ่มอาชีพอื่น ๆ แล้ว ข้าราชการมีรายได้มากกว่าลูกจ้างเอกชน และความแตกต่างของรายได้เห็นได้ชัดเจนในกรณีที่ข้าราชการทำงานในภูมิภาค ดังนั้น การขึ้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า น่าจะยังทำให้ความแตกต่างของรายได้ระหว่างภาครัฐและเอกชนในภูมิภาคต่าง ๆ สูงขึ้นไปอีก

สำหรับภาระเงินงบประมาณที่เกิดจากข้าราชการบรรจุใหม่จะน้อยกว่าภาระเงินงบประมาณที่จะเกิดจากการปรับฐานเงินเดือนให้แก่ข้าราชการเก่า เพราะทุกคนจะได้รับการปรับฐานเงินเดือนชดเชยขึ้นเพื่อไม่ให้ต่ำกว่าข้าราชการที่เข้าใหม่ และจำนวนข้าราชการเข้าใหม่จะมีจำนวนน้อยตามนโยบายการลดจำนวนข้าราชการ

การศึกษาชี้ให้เห็นว่า

การปรับฐานเงินเดือนให้แก่ข้าราชการที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรีจะมีผลทำให้ช่องว่างระหว่างรายได้ตลอดชีพระหว่างข้าราชการและลูกจ้างเอกชนยิ่งสูงมากขึ้น ในขณะที่รายได้ตลอดชีพของข้าราชการที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปนั้นยังน้อยกว่าภาคเอกชน นับว่าเป็นการแก้ปัญหาโครงสร้างบุคลากรราชการที่ไม่ถูกต้อง

ในอนาคตนั้นจำนวนข้าราชการจะลดลงและเน้นให้ข้าราชการเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ การปรับฐานเงินเดือนจึงควรมุ่งเน้นไปยังตำแหน่งงานที่มีความรับผิดชอบสูง ส่วนจำนวนข้าราชการระดับใช้ความรู้หรือทักษะน้อยนั้นต้องลดจำนวนลง งานหลายประเภทควรให้ภาคเอกชนรับไปทำ.///

ตารางเงินเดือนเฉลี่ยของข้าราชการ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พ.ศ.2554

หน่วย:บาท

กลุ่มอายุ (ปี)	ระดับการศึกษา						รวม
	วุฒิ ปวช.	วุฒิ ปวส.	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	วุฒิอื่น	
15-19	6,589.58	4,964.47	6,000.00	-	-	6,541.78	6,434.54
20-29	7,695.30	6,889.05	11,493.79	12,498.08	20,000.00	5,774.29	9,239.31
30-39	9,966.64	8,979.37	13,417.62	17,602.56	26,224.51	6,913.69	11,536.77
40-49	16,948.40	12,952.25	22,289.34	29,389.49	216,977.71	8,073.86	17,193.78
50-59	19,108.18	19,307.51	35,199.73	39,843.08	40,700.93	11,887.46	24,097.17
60+	8,000.00	22,297.42	35,297.96	33,059.45	60,000.00	8,244.17	15,023.91
รวม	13,649.93	9,756.71	18,998.05	26,579.09	130,463.92	8,490.59	15,243.54

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไตรมาส 3 ปี พ.ศ. 2554

ที่มา [สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย TDRI](#)